Gemeente Mook en Middelaar

Eindejaarsrapportage 2024

Tussentijdse rapportage
januari t/m september

Raadsversie 12-12-2024

Gemeente Mook en Middelaar

EINDEJAARSRAPPORTAGE 2024

Inhoudsopgave

1. Algemeen 4
1.1. Voorwoord 5
1.2. Inleiding 6
1.3. Leeswijzer 7
1.4. Afkortingen 8

2. Samenvatting 9
2.1. Samenvatting 10

3. Programmaverantwoording 13
3.1. Programma Sociale leefomgeving 14
3.2. Programma Sociaal Domein 15
3.3. Programma Fysieke leefomgeving 17
3.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid 18
3.5. Programma Bestuur en organisatie 20

4. Stand van zaken 21
4.1. Begrotingssaldo 22
4.2. Exploitatie 2024 23
4.3. Lopende kredieten 2024 26

5. Financiële wijzigingen 30
5.1. Financieel overzicht programma's 31
5.2. Mutaties exploitatie 2024 32
5.3. Mutaties kredieten 2024 38
5.4. Budgetoverhevelingen naar 2025 39

1. Algemeen

1.1. Voorwoord

Het begrotingsproces 2025 is net afgerond en voor u ligt de Eindejaarsrapportage over 2024. Om tot een sluitende Programmabegroting voor 2025 te komen, zijn lastige keuzes gemaakt, die we stuk voor stuk zorgvuldig hebben overwogen, met oog voor de belangen van onze inwoners en de toekomst van onze gemeenschap. Deze keuzes zijn nodig, omdat de kosten structureel stijgen, terwijl de ontvangsten vanuit het Rijk structureel dalen. Opvallend is dat de Eindejaarsrapportage 2024 een ander beeld laat zien. Dit heeft te maken met incidentele voordelen, die helaas niet ingezet kunnen worden om structurele tekorten op te vangen.

De voorlopige prognose geeft aan het einde van 2024 een te verwachten positief resultaat aan van tussen € 1.000k V en € 1.500 V. Dit resultaat is met name te verklaren door een aantal incidentele financiële meevallers dit jaar, zoals:

- Grondverkoop perceel aan de Halderweg in Molenhoek;
- Financiële afwikkeling na de opheffing van IWGM;
- Onvoorziene hogere uitkering gemeentefonds n.a.v. de septembercirculaire;
- Hogere renteontvangsten i.v.m. stijging rentepercentages;
- Onverwachte lagere inzet duurdere voorzieningen in het Sociaal Domein.

Deze incidentele voordelen uit 2024 mogen we niet inzetten om structurele tekorten in de toekomst op te vangen. De enige uitzondering hierop is het inzetten van 10% van de Vrij Besteedbare Reserve (VBR) als dekking voor structurele tekorten in de toekomende jaren. Om in de toekomst profijt te hebben van de incidentele voordelen uit 2024 vinden wij als college het aanvullen van de VBR daarom een verstandige keuze. Een goed gevulde VBR kan immers als welkome buffer dienen, waarmee we in de komende jaren een deel van ons begrotingstekort kunnen dekken. Zo hoeven we naar alle waarschijnlijkheid minder ‘harde’ keuzes te maken in aanloop naar de Programmabegroting 2026 en staan we financieel steviger. Daarnaast verkleint de keuze om de VBR aan te vullen het risico op financiële instabiliteit en onvoldoende toekomstbestendige dekking.

We begrijpen dat de noodzakelijk keuzes die gemaakt zijn bij de begroting 2025 wellicht lastig te accepteren zijn in het licht van het te verwachte positieve resultaat over 2024. Toch willen we benadrukken dat het niet mogelijk is om deze volledige incidentele meevallers in te zetten om het financiële ‘ravijn’ vanaf 2026 te dichten.

1.2. Inleiding

Deze Eindejaarsrapportage 2024 betreft een tussentijdse rapportage over de eerste negen maanden van 2024 en bevat:

1. De (beleidsmatige) stand van zaken van de onderwerpen in de vijf programma's uit de Programmabegroting 2024;
2. De actuele financiële stand van zaken na besluitvorming gedurende de eerste negen maanden van dit jaar;
3. De stand van zaken van lopende kredieten;
4. Voorstellen voor mutaties van budgetten en kredieten in 2024, en de voorgestelde budget- en kredietoverhevelingen naar 2025.

In november 2023 heeft uw raad de Programmabegroting 2024 vastgesteld, welke vervolgens is goedgekeurd door de provincie. Nadien heeft uw raad in juli 2024 de Zomerrapportage vastgesteld, waarin een beleidsmatige en financiële tussenstand is weergegeven. Daarnaast zijn in de Zomerrapportage mutaties voorgesteld met betrekking tot de financiën. In de voorliggende Eindejaarsrapportage geven wij een beeld weer van de beleidsmatige en financiële tussenstand tot en met september 2024.

Bij deze Eindejaarsrapportage betreffen de voorgestelde financiële mutaties alléén incidentele bijstellingen voor 2024. Hiermee blijft de strekking van de Eindejaarsrapportage – een document met de beleidsmatige en financiële tussenstand in het lopende boekjaar – zuiver. Om de leesbaarheid van deze rapportage te vergroten, zijn de voorgestelde mutaties en de hiermee gepaard gaande exploitatie-effecten toegelicht in hoofdstuk 5 Financiële wijzigingen. Een overzicht van alle lopende kredieten en de stand van zaken van diezelfde kredieten is opgenomen in § 4.3. Lopende kredieten 2024.

Wij stellen u voor deze voorgestelde mutaties in de lopende begroting voor 2024 te verwerken en de gevraagde budget- en kredietoverhevelingen naar 2025 goed te keuren.

1.3. Leeswijzer

Indeling
De Eindejaarsrapportage bestaat uit vijf hoofdstukken.

Algemeen
Hier vindt u de inleiding, deze leeswijzer en de afkortingen.

Samenvatting
Dit hoofdstuk geeft kort weer wat de belangrijkste punten zijn van de financiële aspecten. Ook wordt hier de context van de cijfers beschreven en er wordt een prognose gegeven voor de baten en lasten in de resterende drie maanden van dit jaar.

Programmaverantwoording
Hier is per programma de stand van zaken vermeld van de onderwerpen zoals deze zijn vermeld in de Programmabegroting 2024. Het betreft de voortgang t/m september 2024. Voor het weergeven van de voortgang is gebruik gemaakt van een zogenaamd 'stoplichtmodel'. Groen betekent dat het proces of de activiteit op schema ligt qua planning, financiën en kwaliteit. Oranje betekent dat we iets achter lopen, maar wel kunnen inhalen in het huidige jaar. Rood betekent dat de activiteit niet op tijd, niet binnen de financiële ruimte en/of niet de gewenste kwaliteit heeft en deze op korte termijn ook niet gerealiseerd kan worden. De statussen oranje en rood worden altijd toegelicht.

Stand van zaken
Dit hoofdstuk bevat de huidige stand van zaken t/m eind september 2024. Dit betreft de onderdelen exploitatie (baten en lasten), kredieten (investeringen), de reserves en de voorzieningen.

Financiële bijstellingen
Dit onderdeel bevat de financiële kant van deze Eindejaarsrapportage, te weten de voorgestelde mutaties op programmaniveau voor het boekjaar 2024. De mutaties boven de € 20k zijn toegelicht. Tevens zijn de voorgestelde budgetoverhevelingen naar 2025 in beeld gebracht.

Bedragen
Getallen in euro's worden op meerdere wijzen weergegeven:

Weergave
Bedragen worden vermeld in duizendtallen, zijnde 'x € 1.000' of aangeduid met de letter 'k'.
Lasten worden positief weergegeven, eventueel aangevuld met de letter 'N' van 'Nadeel'.
Baten worden negatief weergegeven (-/-), eventueel aangevuld met de letter 'V' van 'Voordeel'.

Afrondingsverschillen
Omdat de bedragen in deze Eindejaarsrapportage in duizenden euro's worden gepresenteerd, is het mogelijk dat in de tellingen schijnbaar afrondingsverschillen ontstaan. Dit komt omdat zowel de afzonderlijke bedragen als een eindtelling onafhankelijk van elkaar worden afgerond.
Voorbeeld: € 1.300 + € 1.400 = € 2.700, dit wordt dan € 1k + € 1k = € 3k.

1.4. Afkortingen

Afkorting	Voluit
Admo	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (incl. overhead en Vpb)
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IHPO	Integraal huisvestingsplan Onderwijs
INC	Incidenteel
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
MT	Managementteam
OBGZ	Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid
P&C	Planning & Control
PW	Participatiewet
RES	Regionale Energie Strategie
SiSa	Single information, Single audit
SKB	Schatkistbankieren
SPUK	Specifieke uitkering
UG	Uitkeringen gemeentefonds
VBR	Vrij Besteedbare Reserve
VHM	VluchtelingenHulp Mook
Vpb	Vennootschapsbelasting
VWN	VluchtelingenWerk Nederland
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsob	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

2. Samenvatting

2.1. Samenvatting

In november 2023 is de Programmabegroting 2024 vastgesteld. Nadien heeft in juli 2024 de behandeling van de Zomerrapportage 2024 plaatsgevonden. Hieruit zijn meerdere financiële mutaties voor de lopende begroting 2024 gekomen. In de voorliggende Eindejaarsrapportage geven wij een beeld van de beleidsmatige en financiële tussenstand tot en met september 2024. De financiële mutaties uit de Zomerrapportage zijn hierin reeds verwerkt.

Begrotingssaldo Eindejaarsrapportage
De vastgestelde Programmabegroting 2024 laat een positief begrotingssaldo zien van € 5k. Bij de Zomerrapportage 2024 zijn financiële bijstellingen doorgevoerd met een impact van € 156k positief. Naast de financiële effecten van de P&C producten heeft uw raad dusver geen tussentijdse bijstellingen geaccordeerd. Samengevat komt het begrotingssaldo voor aanvang van deze Eindejaarsrapportage uit op € 160k V (afgerond). Dit is het vastgestelde saldo van de zomerrapportage 2024.

De financiële wijzigingen hebben op alle programma's, met uitzondering van de voorgestelde dotaties aan (bestemmings)reserves die in deze rapportage worden voorgesteld, een impact van € 807k V. Dit financiële voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door extra baten uit de septembercirculaire, het laten vrijvallen van het budget Klimaatbeleid en daarnaast is er minder gebruik gemaakt van duurdere voorzieningen binnen het sociaal domein. Daarentegen wordt voorgesteld om het vrijgevallen incidentele exploitatiebudget Klimaatbeleid ad € 271k te doteren aan een nieuwe bestemmingsreserve Klimaatbeleid.

Zoals aangegeven in de inleiding is het niet mogelijk om de incidentele voordelen uit 2024 in te zetten om structurele tekorten in de toekomst op te vangen. De enige uitzondering hierop is het inzetten van 10% van de VBR als dekking voor structurele tekorten in de toekomst. Het aanvullen van de VBR wordt gezien als een verstandige keuze, omdat op deze manier er in de toekomst profijt is van de incidentele voordelen uit 2024. Met een zo hoog mogelijk VBR hoeven er naar alle waarschijnlijkheid minder ‘harde’ keuzes gemaakt te worden in aanloop naar de Programmabegroting 2026. Daarom wordt voorgesteld om van het verwachte begrotingssaldo per 31-12-2024 een bedrag ad € 1.200k te doteren aan de VBR.

Door het honoreren van de voorgestelde financiële mutaties in deze Eindejaarsrapportage zal het begrotingssaldo na vaststelling dalen van € 160k V naar € 504k N (afgerond). Gezien de prognoses van het begrotingssaldo per 31-12-2024 is het de reële verwachting dat dit geen probleem is (zie tabel op pagina 11).

Prognose baten en lasten 2024
Bij het opstellen van een prognose voor de baten en lasten voor het hele jaar worden de dusver gerealiseerde baten en lasten van de eerste negen maanden zo reëel als mogelijk geëxtrapoleerd naar twaalf maanden. Bij de extrapolatie van de lasten wordt zo goed als mogelijk rekening gehouden met bedragen die reeds voor een heel jaar vooruit zijn betaald of bedragen die juist aan het einde van het boekjaar in rekening gebracht worden. Ditzelfde geldt ook voor het extrapoleren van de baten.

Op basis van deze prognose is het de verwachting dat de lasten van ieder programma binnen de begroting zullen blijven. Voor de meeste programma's zal de gemiddelde procentuele realisatie tussen de 85% en 100% komen te liggen (zie ook § 4.2. Exploitatie 2024). Voor de baten is het algemene beeld dat deze op dit moment in totaliteit in de pas lopen. Mogelijk kan er nog een positieve afwijking in de baten ontstaan door de gevolgen van de decembercirculaire, maar dit blijft een precaire inschatting. Doordat de decembercirculaire nog niet bekend is, kunnen hier nog geen gegronde uitspraken over gedaan worden.

Prognose budgetoverhevelingen 2024
Activiteiten moeten in principe uitgevoerd worden in het jaar waarin het budget beschikbaar is gesteld. Het kan echter voorkomen dat door omstandigheden activiteiten niet hebben kunnen plaatsvinden in het aangewezen jaar en alsnog in het volgende boekjaar uitgevoerd moeten worden. Daarnaast zijn er activiteiten die gesubsidieerd worden, waarbij de verplichting doorloopt in 2025. Dit geldt met name voor de SiSa-regelingen. Verder kan het ook zijn dat de activiteit reeds is uitgevoerd, maar de financiële afwikkeling pas plaatsvindt in 2025. Voor deze uitzonderingssituaties kan uw raad besluiten om het bijbehorende budget over te hevelen naar het volgende boekjaar.

In deze Eindejaarsrapportage wordt voorgesteld om ten behoeve van reguliere (exploitatie)budgetten een totaalbedrag ad € 69k en voor € 17k budget met dekking VBR over te hevelen naar volgend jaar (zie ook § 5.4. Budgetoverhevelingen naar 2025). Deze budgetoverhevelingen worden verwerkt in de financiële

administratie na vaststelling van de Eindejaarsrapportage 2024 door uw raad. Deze overhevelingen vinden al plaats in 2024 zodat dit niet meer bij de Jaarstukken 2024 hoeft te gebeuren en daar een zuiverder rekeningsaldo gepresenteerd kan worden. Daarnaast zijn deze budgetten al beschikbaar vanaf 01-01-2025, terwijl anders in de periode tussen het nieuwe boekjaar en besluitvorming Jaarstukken deze budgetten niet beschikbaar zijn. Door het honoreren van deze voorstellen neemt de bestedingsruimte voor dit jaar af. Eventuele afwijkingen hierop worden meegenomen in de Jaarstukken 2024.

Ook voor de overhevelingen van de SiSa-budgetten is een inschatting gemaakt welk bedrag onbesteed blijft dit jaar. Ook deze niet-bestede SiSa-gelden zijn van invloed op het rekeningresultaat. Dergelijke middelen mogen namelijk niet vrijvallen ten gunste van het rekeningresultaat, maar zijn wel van invloed op het begrotingssaldo. Een grove inschatting is dat er voor zo'n € 2.000k aan SiSa-gelden onbesteed blijven in 2024. Immers, de uitvoering van het gros van de SiSa-regelingen is per definitie meerjarig en de inkomsten worden vooruit ontvangen.

Prognose begrotingssaldo 2024
Op het moment van het opstellen van de Eindejaarsrapportage is het lastig om een zeker en eenduidig beeld te schetsen van het begrotingssaldo aan het einde van het jaar. Tot dusver is te zien dat binnen de programma's incidentele meevallers, zowel baten als lasten, verwacht worden. Het positieve effect dat deze meevallers zullen opleveren, werkt uiteindelijk positief door in het begrotingssaldo. In welke mate deze meevallers en mogelijke onderbestedingen binnen de programma's positief bijdragen aan het begrotingssaldo wordt pas definitief zichtbaar bij de Jaarstukken 2024.

Om te komen tot een prognose van het rekeningsaldo per 31-12-2024 is met het volgende rekening gehouden:

- Een reële extrapolatie van de reeds gerealiseerde baten en de lasten naar een heel jaar;
- De inschatting van niet-bestede SiSa-middelen;
- De inschatting van overheveling reguliere (exploitatie)budgetten;
- Het saldo van de zomerrapportage 2024;
- De voorgestelde mutaties vanuit de Eindejaarsrapportage 2024.

Uitgaande van bovenstaande is de prognose dat het rekeningsaldo zonder dotaties tussen de € 1.000k V en € 1.500k V zal komen te liggen. De onderstaande tabel betreft de cijfermatige weergave van de prognose, waarbij het merendeel van de genoemde getallen een inschatting betreft.

	x € 1.000
Saldo lasten	2.763
Saldo baten	-80
Subtotaal: saldo baten / lasten *(a)*	***2.683***
Niet-bestede SiSa-middelen	-2.000
Overheveling reguliere budgetten	-86
Subtotaal: budgetoverhevelingen *(b)*	***-2.086***
Saldo Zomerrapportage 2024	160
Mutaties Eindejaarsrapportage 2024 m.u.v. dotaties	807
Subtotaal: mutaties n.a.v. ZMR en EJR *(c)*	***967***
Dotatie Vrij Besteedbare Reserve	-1.200
Dotatie bestemmingsreserve Klimaatbeleid	-271
Subtotaal dotaties (bestemmings)reserves *(d)*	***-1.471***
Prognose begrotingssaldo 2024 na dotatie *(a+b+c+d)*	***93 V***

Ondanks de zorgvuldig opgestelde prognose dient hierbij nadrukkelijk de kanttekening geplaatst te worden dat in het verleden is gebleken dat de prognose en het uiteindelijke gerealiseerde resultaat fors kunnen afwijken door meerdere (veelal incidentele) onzekerheden. Deze kunnen bijvoorbeeld liggen op het gebied van het Sociaal Domein (aantal cliënten en afrekeningen), de uitkeringen gemeentefonds (decembercirculaire) en de belastingopbrengsten (4e kwartaal 2024).

3. Programmaverantwoording

3.1. Programma Sociale leefomgeving

Doelstelling Programma 1 conform Programmabegroting 2024:
De sociale leefbaarheid in onze kernen moet de komende bestuursperiode op zijn minst op het huidige niveau blijven en waar mogelijk versterkt worden. We hebben het dan over onderwerpen als welzijn, volksgezondheid, onderwijs, sport, cultuur, verenigingen, openbare orde en veiligheid.

Voor sport, jeugd en verenigingen zetten we als gemeente waar mogelijk in op ondersteuning en wijzen we inwoners actief op mogelijkheden. Hierbij vinden we het belangrijk om onze inwoners zoveel mogelijk aan het bewegen te houden en te krijgen. Met preventie helpen we inwoners om problemen te voorkomen of te verkleinen. Tenslotte werken we aan het vergroten van (het gevoel van) veiligheid van door, samen met interne en externe partners, uitvoering te geven aan het integraal veiligheidsbeleid.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsmatige voortgang Programma 1	
Thema veiligheid	
Het actualiseren van het Integraal Veiligheidsbeleid heeft door personele wisselingen vertraging opgelopen, deze achterstand wordt in Q1 van 2025 ingehaald. Op alle andere onderwerpen binnen dit thema zijn er geen bijzonderheden.	
Verenigingen en organisaties (financieel) ondersteunen	
Geen bijzonderheden.	
MOVE en Lokaal Sportakkoord	
Geen bijzonderheden.	
Integraal plan van aanpak preventieve gezondheid	
Geen bijzonderheden.	
Onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden	
Geen bijzonderheden.	
Inzicht creëren in de huisvestingsopgaven voor het onderwijs	
Samen met gemeenten Bergen en Gennep loopt het proces om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHPO). Door vertraging zal het IHPO pas in 2025 worden opgeleverd. Er zal budget gereserveerd moeten worden voor de uitvoering van de huisvestingsopgaven voor het onderwijs.	
Bibliotheekwerk	
De inwerkingtreding van de wijzigingen in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), en daarmee de zorgplicht t.a.v. het bibliotheekwerk, is uitgesteld tot (minimaal) 2026. Eind 2024 zijn de definitieve inhoudelijke, juridische en financiële kaders nog niet bekend. In afwachting van meer duidelijkheid volgt in 2025 een raadsvoorstel waarin wij aangeven hoe wij invulling beogen te geven aan het bibliotheekwerk in onze gemeente.	

Financiële voortgang Programma 1
Op dit moment is een ruime onderbesteding zichtbaar voor Programma 1. Dit wordt veroorzaakt doordat er voor diverse SiSa-regelingen inkomsten zijn ontvangen, maar de uitgaven voor meerdere SiSa-regelingen ook in de komende jaren geschieden. Dit heeft verder geen consequenties voor de financiële voortgang van Programma 1. Zodoende kan op basis van de huidige financiële stand van zaken de inschatting gemaakt worden dat er geen overschrijding op Programma 1 zal plaatsvinden in 2024.

3.2. Programma Sociaal Domein

Doelstelling Programma 2 conform Programmabegroting 2024:
Binnen het programma Sociaal Domein staat centraal dat alle inwoners zich op hun eigen unieke en veilige manier kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen aan de samenleving. De ene inwoner lukt dit geheel zelfstandig, terwijl de andere inwoner een steuntje in de rug nodig heeft. We bieden een breed scala aan voorzieningen aan zodat we dat steuntje in de rug kunnen geven. Waar nodig zetten we ook zwaardere voorzieningen in. Voor het Sociaal Domein geldt dat het cruciaal is dat de basis op orde is. Dit betekent dat we ook in 2024 blijven inzetten op preventie (en de bekendheid van onze preventieve voorzieningen) en op de samenwerking met en tussen netwerk- en ketenpartners. Met betrekking tot de opvang van statushouders en ontheemden, nemen we onze verantwoordelijkheid, passend bij de draagkracht van onze gemeenschap en de gemeentelijke organisatie.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsmatige voortgang Programma 2	
Inzetten op preventie	
Geen bijzonderheden.	
Waar nodig ondersteuning bieden	
Geen bijzonderheden.	
Bekendheid van voorzieningen	
Geen bijzonderheden.	
Inburgering	
Ondanks de gezamenlijke inspanning van woningcorporatie Destion en de gemeente, ziet het ernaar uit dat we dit jaar de taakstelling niet volledig gaan halen. Vanaf najaar 2024 worden zowel de casusregie inburgering als de maatschappelijke begeleiding aan statushouders gefaseerd anders ingericht. Onze eigen consulenten zullen vanaf dat moment de casusregie inburgering overnemen van gemeente Nijmegen. VluchtelingenHulp Mook (VHM) draagt in het laatste kwartaal van 2024 de maatschappelijke begeleiding aan statushouders over aan VluchtelingenWerk Nederland (VWN), zodat VWN in 2025 volledig operationeel is in onze gemeente.	
Minimabeleid en Financiële zelfredzaamheid	
Geen bijzonderheden.	
Voorbereidingen treffen decentralisatie Beschermd Wonen	
De decentralisatie van de middelen voor Beschermd Wonen is wederom uitgesteld. Het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel is nog steeds controversieel verklaard. De nieuwe streefdatum voor invoering is 1 januari 2026.	
Praktijkondersteuner GGZ Jeugd inzetten	
Geen bijzonderheden.	
Verbetering jeugdstelsel	
Geen bijzonderheden.	

Financiële voortgang Programma 2	
De baten en lasten binnen Programma 2 lopen vrij aardig in de pas. De enige post die mogelijk zal afwijken is het budget voor de Participatiewet. Wij ontvangen jaarlijks bij beschikking een budget van het Ministerie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de kosten van bijstandsuitkeringen en de uitkeringen op grond van de IOAW en IOAZ te dekken. Het voorlopige budget voor 2024 is bepaald op basis van onze bijstandspopulatie van twee jaar geleden. De stijging van onze huidige bijstandspopulatie veroorzaakt een dreigend tekort, dat geheel voor rekening van de gemeente komt in 2024 en mogelijk ook in toekomstige jaren. Doordat er vooralsnog wat financiële ruimte binnen het programma zichtbaar is, kan de inschatting gemaakt worden dat er mogelijk een kleine over- of onderschrijding op Programma 2 zal plaatsvinden in 2024.	

3.3. Programma Fysieke leefomgeving

Doelstelling Programma 3 conform Programmabegroting 2024:
De leefbaarheid in de kernen staat centraal en wordt de komende periode waar mogelijk versterkt. Dat gebeurt vanuit het programma sociale leefomgeving, maar wordt tevens meegenomen in de fysieke leefomgeving. Beide zijn componenten voor het ervaren van een betere leefomgeving.

Wij bouwen woningen voor alle doelgroepen waardoor de woningnood voor onze inwoners en in de regio wordt verminderd. Daarvoor worden enkele grotere locaties ingevuld, maar ook kleinere initiatieven blijven mogelijk. Bereikbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid zijn belangrijke thema's bij het vormgeven van de fysieke leefomgeving. Voor een optimale inrichting van de openbare ruimte moet de balans tussen alle thema's worden gevonden. Dat geldt zowel voor de bestaande situatie als voor nieuw in te richten locaties.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsmatige voortgang Programma 3	
(Mee)werken aan bouw- en infrastructurele projecten	
Geen bijzonderheden.	
Realiseren van (betaalbare) woningen	
Geen bijzonderheden.	
Invoeren Omgevingswet	
Geen bijzonderheden.	
Opstellen omgevingsvisie	
Geen bijzonderheden.	
Molenhoek Zuid (de Maastuin)	
Geen bijzonderheden.	
Verbeteren bereikbaarheid en verkeersveiligheid	
Geen bijzonderheden.	
Openbare ruimte op orde houden	
Geen bijzonderheden.	
Het verzorgen van toezicht en handhaving	
Geen bijzonderheden.	

Financiële voortgang Programma 3	
De baten en lasten lopen keurig conform begroting voor Programma 3. Er zijn geen grote afwijkingen op dit moment geconstateerd. Verder zijn er enkele SiSa-regelingen, waarbij reeds alle inkomsten zijn ontvangen, maar de uitgaven verspreid over dit jaar en ook komende jaren geschieden. Dit heeft verder geen consequenties voor de financiële voortgang.	

3.4. Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

Doelstelling Programma 4 conform Programmabegroting 2024:
In Mook en Middelaar is er met haar unieke ligging, geschiedenis, natuurschoon en kunstenaarskolonie op het gebied van recreatie en toerisme, altijd iets te beleven. Wij willen ons inzetten voor een verdere ontwikkeling van deze sector. Dit in samenwerking met de regio, inwoners, onze eigen ondernemers en gebruikers. Door bezoekers van buiten de gemeente aan te trekken ontstaat een breder (financieel) draagvlak voor diverse voorzieningen. Hierdoor wordt het voorzieningenaanbod voor de eigen inwoners ook sterk vergroot. Initiatieven voor kunst en cultuur worden waar mogelijk ondersteund.

De gemeente Mook en Middelaar moet in 2050 een klimaatneutrale gemeente zijn. Daar wordt eind 2023 nog beleid op vastgesteld. We zullen gaan werken met de thema's elektriciteit, warmte, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Voor 2024 ligt de focus daarom op de maatregelen die uitgevoerd moeten worden om uiteindelijk een klimaatneutrale gemeente te worden. Het thema openbaar groen wordt hier ingevoegd.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsmatige voortgang Programma 4	
Intensiveren samenwerking gemeente en ondernemers	
Geen bijzonderheden.	
Plan Plasmolen	
In het project is in de financiële situatie een tekort ontstaan. De oorzaken van de tekorten zijn de kosten van het eerder doorlopen participatietraject die verrekend zijn op het krediet. Deze kosten zijn toen niet meegenomen in de opgestelde begroting. Tevens is tijdens de onderzoeken vervuilde grond gevonden onder de terrassen van de horeca aan het plein. Het verwijderen daarvan heeft meerkosten ten opzichte van de opgestelde begroting. Ook is in eerste instantie een aanbestedingsvoordeel meegenomen welke met de huidige prijsstijgingen niet meer gehaald kan worden. Vanwege de beperkte uitvoeringstijd zijn de kosten voor het verwijderen van het asfalt ook hoger omdat we teerhoudend asfalt niet gescheiden kunnen verwijderen (zie ook § 5.3. Mutaties kredieten 2024).	
Realiseren Toeristisch Overstap Punt (TOP)	
Het Eikpunt (landmark en infopaneel) wordt nu in het ontwerp voor het plein in Plasmolen meegenomen. Dit is de enige locatie die nog in beeld is. Dit zal niet meer in 2024 gerealiseerd worden.	
De herdenking van 450 jaar Slag op de Mookerheide	
Geen bijzonderheden.	
Kunst en cultuur ondersteunen (inclusief erfgoed)	
Geen bijzonderheden.	
Elektriciteit	
Het beleid is pas in de loop van 2024 vastgesteld. De uitvoering start na vaststelling van het uitvoeringsprogramma. De energiecoaches zijn daarentegen wel al ingezet.	
Warmte	
Er is besloten deel te nemen aan het isolatieprogramma met gemeenten in de (RES-)regio. Door aan de slag te gaan, is een Soorten Management Plan wel noodzakelijk. Daar is nog geen budget voor.	
Klimaatadaptatie	
Het beleid is pas in de loop van 2024 vastgesteld. Specifieke acties volgen daardoor pas later.	

Biodiversiteit	
Het beleid is pas in de loop van 2024 vastgesteld. Specifieke acties volgen daardoor pas later.	
Openbaar groen	
We worden geconfronteerd met hogere kosten (indexatie en inflatie), mogelijk is het beschikbare budget niet toereikend. Een eventuele financiële tegenvaller kan naar alle waarschijnlijkheid binnen het huidige programma gedekt worden.	
Proefgebied omgekeerd inzamelen	
De gemeenteraad heeft besloten dit project te stoppen.	
Herstel van iconische Maasheggen	
In samenwerking met Rijkswaterstaat wordt hard gewerkt aan de benodigde berekeningen voor de Waterwetvergunning in verband met de aanplant in het stroomgebied van de Maas. We verwachten binnenkort de vergunning voor fase 1 aan te vragen. Wanneer die vergunning rond is kan gestart worden met de aanplant van heggen in het Maasdal in overleg met de grondeigenaren.	

Financiële voortgang Programma 4	
Voor Programma 4 loopt de realisatie van de lasten ietwat achter op de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het budget van Vuil- en afval. Daarnaast zijn met terugwerkende kracht vergoedingen ontvangen voor het ingezamelde verpakkingsafval en wordt er tegen het einde van het jaar nog een afrekening verwacht vanuit de DAR. Dit heeft verder geen grote consequenties voor de financiële voortgang. Zodoende kan op basis van de huidige financiële stand van zaken de inschatting gemaakt worden dat er geen overschrijding op Programma 4 zal plaatsvinden in 2024.	

3.5. Programma Bestuur en organisatie

Doelstelling Programma 5 conform Programmabegroting 2024:
Als gemeente voeren we taken uit die direct van belang zijn voor onze inwoners. Deze taken voeren we als een betrouwbare partij op een rechtmatige en integere manier uit. Hierbij zoeken we continue naar mogelijkheden om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. De organisatie blijft in ontwikkeling; ondanks de druk op de arbeidsmarkt lukt het om functies in te vullen en medewerkers te binden en boeien. We investeren in medewerkers om onze inwoners zo goed mogelijk van dienst te zijn. Om inwoners beter te betrekken bij (veranderingen in) hun leefomgeving maken we inwonersparticipatie een steeds vanzelfsprekender onderdeel van de gemeentelijke manier van werken.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsmatige voortgang Programma 5	
Uitvoeren aanpak inwonerparticipatie	
Geen bijzonderheden.	
Samenwerking	
Geen bijzonderheden.	
Gemeenteraad	
De invulling van de raadsinformatieavond (RIA) wordt door de griffier verder geëvalueerd.	
Burgemeestersprocedure	
Geen bijzonderheden.	
Verplichte onafhankelijke rekenkamer	
Het opstellen van de profielschets en het werven van de leden is in gang gezet. Naar verwachting wordt de rekenkamer ingesteld in Q4 2024/Q1 2025.	

Financiële voortgang Programma 5	
Op dit moment lopen de lasten voor Programma 5 in de pas. Dusver is zichtbaar dat er meer baten zijn gerealiseerd binnen het programma dan begroot. Dit komt omdat er enkele positieve afrekeningen uit voorgaande jaren zijn ontvangen. Zodoende kan op basis van de huidige financiële stand van zaken de inschatting gemaakt worden dat er geen overschrijding op Programma 5 zal plaatsvinden in 2024.	

4. Stand van zaken

4.1. Begrotingssaldo

Begrotingssaldo Eindejaarsrapportage
In onderstaande tabel is het huidige begrotingssaldo opgenomen per eind september 2024. Dit is het saldo vóór het opstellen van deze Eindejaarsrapportage 2024. Het saldo sluit aan bij de vastgestelde Programmabegroting 2024, gecorrigeerd met de wijzigingen uit de Zomerrapportage 2024 en nagekomen begrotingswijzigingen. Daarnaast zijn de mutaties en het saldo ná het opstellen van deze Eindejaarsrapportage vermeld.

Bedragen x € 1.000

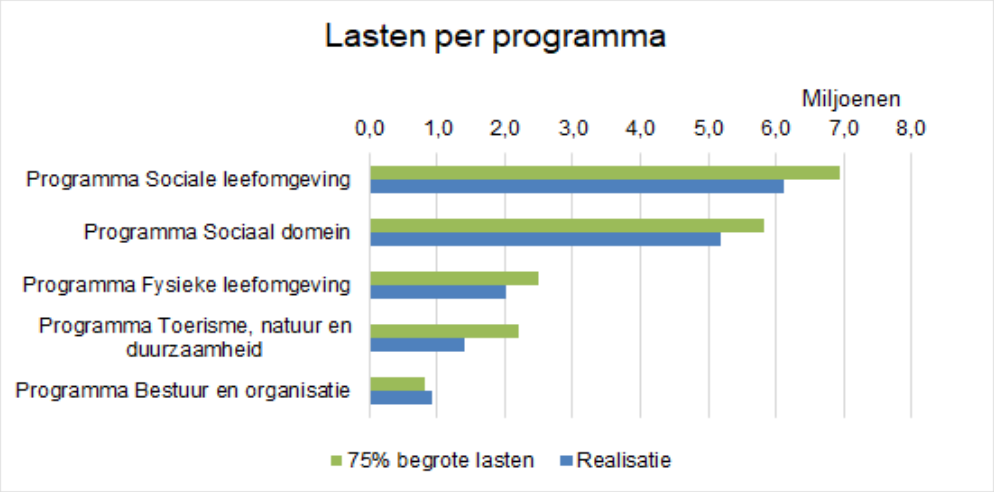
Begrotingssaldi Eindejaarsrapportage:	Voor	Mutatie	Na
Lasten	24.405	-203	24.202
Baten	-12.400	-158	-12.558
Subtotaal programma's	**12.004**	**-361**	**11.644**
Algemene dekkingsmiddelen	-16.689	-607	-17.296
Kosten van overhead	5.609	161	5.770
Vennootschapsbelasting	50	0	50
Bedrag voor onvoorzien	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-11.030**	**-446**	**-11.476**
Toevoeging aan reserves	0	1.471	1.471
Onttrekking uit reserves	-1.135	0	-1.135
Subtotaal reserves	**-1.135**	**1.471**	**337**
Voorlopig begrotingssaldo	**-160**	**665**	**504**
	V	N	N

4.2. Exploitatie 2024

In onderstaande tabel wordt de huidige stand van zaken van de lasten en baten per programma per eind september 2024 weergegeven. De ramingen zijn gebaseerd op een heel jaar. De realisatie betreft de periode januari tot en met september 2024. Op dit moment bedraagt de bestedingsruimte van de lasten en baten ruim € 2,4 miljoen voordelig, met nog drie maanden te gaan.

De baten met betrekking tot de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten zijn nog niet geboekt, waardoor bij programma 4 vooralsnog een lager getal zichtbaar is aan de batenkant. Desondanks is de verwachting dat voor dit programma de begrote baten gerealiseerd zullen worden. Het algemene beeld is dat de baten in totaliteit in de pas lopen. Verder kan het saldo nog wijzigen door de decembercirculaire (zie ook H2 Samenvatting).

Met betrekking tot de lasten van de programma's is dusver een onderbesteding zichtbaar. Deze onderbesteding wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door de diverse SiSa-regelingen. Bij deze regelingen is de bestedingsperiode veelal meerjarig, terwijl in veel gevallen in één keer de inkomsten vanuit het Rijk of provincie worden ontvangen. Dit vertroebelt het beeld van een onderbesteding op de programma's. Verder is het binnen sommige programma's gebruikelijk dat het zwaartepunt van de bestedingen aan het einde van het jaar plaatsvinden, bijvoorbeeld bij de uitbetaling van het IKB of bepaalde jaarafrekeningen. Hieronder wordt schematisch een vergelijking op programmaniveau gemaakt van enerzijds de werkelijke realisatie ten opzichte van 75% van het begrote bedrag aan jaarlijkse lasten van het programma.

Uitkeringen Participatiewet
Bij de Uitkeringen Participatiewet geldt, indien van toepassing, een vangnetregeling. Om hiervan gebruik te kunnen maken, moet vooraf aan de raad kenbaar zijn gemaakt dat we een overschrijding van het budget verwachten. Door de stijging van het aantal cliënten verwachten wij dit jaar niet uit te komen met de ontvangen middelen van het Rijk. Het verschil komt voor rekening van de gemeente. Ondanks deze overschrijding voldoen wij nog niet aan alle andere voorwaarden waardoor het dit jaar niet mogelijk is om gebruik te maken van de vangnetregeling.

Om mogelijk gebruik te kunnen maken van de vangnetregeling moet de gemeente minimaal aan twee financiële eisen voldoen:

1. Het tekort over 2024 moet meer dan 7,5% bedragen van de definitief toegekende beschikking vanuit het Rijk.
2. Het tekort over de jaren 2022, 2023 en 2024 moet sprake zijn van de gecumuleerd tekort van minimaal 7,5% van de definitief toegekende beschikking vanuit het Rijk in 2024.

In 2023 was tekort op Uitkeringen Participatiewet > 7,5%. Vooralsnog is het de verwachting dat in 2024 het tekort < 7,5% zal zijn, waardoor de telling van 3 jaren cumulatief opeenvolgend opnieuw gaat lopen vanaf 2025.

Ramingen : heel 2024

Realisatie : januari t/m september

Bedragen x € 1.000

Exploitatie 2024

Omschrijving	Lasten 2024			Baten 2024			Saldo 2024		
	Begroot	Realisatie	Restant	Begroot	Realisatie	Restant	Begroot	Realisatie	Restant
Programma Sociale leefomgeving	9.260	6.132	3.128	6.782	6.573	209	2.478	-441	2.919
Programma Sociaal domein	7.776	5.196	2.580	2.012	1.576	436	5.763	3.620	2.144
Programma Fysieke leefomgeving	3.333	2.015	1.319	1.912	1.372	540	1.422	643	779
Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	2.927	1.394	1.533	1.693	917	776	1.234	477	757
Programma Bestuur en organisatie	1.108	926	182	1	59	-58	1.108	868	240
Subtotaal programma's	**24.405**	**15.663**	**8.741**	**12.400**	**10.498**	**1.903**	**12.004**	**5.166**	**6.839**
Algemene dekkingsmiddelen	12	12	0	16.701	11.262	5.439	-16.689	-11.250	-5.439
Kosten van overhead	5.609	4.247	1.362	0	21	-21	5.609	4.226	1.383
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag voor onvoorzien	50	0	50	0	0	0	50	0	50
Subtotaal admo	**5.671**	**4.259**	**1.412**	**16.701**	**11.283**	**5.418**	**-11.030**	**-7.024**	**-4.006**
Subtotaal voor mutaties reserves	**30.075**	**19.922**	**10.153**	**29.101**	**21.781**	**7.320**	**974**	**-1.858**	**2.833**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	0	0	0	1.135	755	380	-1.135	-755	-380
Subtotaal reserves	**0**	**0**	**0**	**1.135**	**755**	**380**	**-1.135**	**-755**	**-380**
Totaal-generaal	**30.075**	**19.922**	**10.153**	**30.236**	**22.536**	**7.700**	**-160**	**-2.613**	**2.453**
							V	V	Ruimte

Toelichting

In bovenstaand overzicht betreffen de verticale kolommen 'Begroot' de ramingen voor 12 maanden en de verticale kolommen 'Realisatie' zijn de realisaties t/m september, dus voor de eerste negen maanden. Niet alle baten en lasten worden gelijkmatig gedurende het jaar gerealiseerd. Op realisatiebasis worden bij de jaarrekening 2024 de kosten van overhead verdeeld over de programma's. Deze overboeking betreffen kosten van overhead die toe te schrijven zijn aan het desbetreffende programma.

4.3. Lopende kredieten 2024

Onderstaande tabel geeft de huidige stand van de investeringskredieten weer. Ook wordt per krediet een toelichting dan wel status gegeven over de looptijd van het krediet. In de kolom 'Restant krediet per 31-12-2023' vindt u de restantkredieten zoals deze in de Jaarstukken 2023 zijn opgenomen. Vervolgens ziet u de in de kolom 'Kredieten 2024' de nieuwe gevoteerde dan wel aangevulde kredieten en in de kolom 'Realisatie 2024' de reeds gedane uitgaven in 2024. Dit samen maakt de kolom 'Restant krediet per eind september'. Kredieten zijn per definitie meerjarig en het restant schuift, na goedkeuring van uw raad, door naar 2025, tenzij specifiek is aangegeven dat een krediet in 2024 is/wordt afgewikkeld.

Realisatie : januari t/m september

Bedragen x € 1.000

Lopende kredieten 2024

Omschrijving	Restant krediet per 31-12-2023	Kredieten 2024	Realisatie 2024	Restant per eind september	Toelichting / Status
2020: Nieuw-/verbouw gemeentehuis	2.000	0	0	2.000	Project loopt door in 2025
2020: Er zit muziek in M&M	220	0	0	220	Krediet stopt per 2025
2020: Mobiliteitsplan 2020	54	0	5	49	Project loopt door in 2025
2021: Mobiliteitsplan 2021	6	0	0	6	Project wordt afgerond in 2024
SiSa E27B: Verbeteren bereikbaarheid station	350	0	350	0	Project loopt door in 2025
Bijdragen derden SiSa E27B	-140	0	-181	41	
2021: Economische Agenda 2021-2024	67	0	0	67	Project loopt door in 2025
2021: Nieuw-/verbouw Kandinsky-college	4.000	0	0	4.000	Project loopt door in 2025
2021: Lob van Gennep	248	0	0	248	Project loopt door in 2025
Kerkplein Middelaar	141	0	0	141	Project loopt door in 2025
2020: Masterplan Plasmolen	1.116	700	747	1.068	Project loopt door in 2025
Bijdragen derden Masterplan Plasmolen	-500	-700	-1.200	0	
2020: Implementatie Squit 20/20	6	0	0	6	Krediet stopt per 2025
Hart van Mook. herinrichting N271	20	0	18	2	Project wordt afgerond in 2024
Ventilatie in scholen	87	-1	64	22	Project loopt door in 2025
SiSa C75B: 2022 Project Maasheggen I	1.104	0	18	1.087	Project loopt door in 2025
Bijdragen derden SiSa C75B	-542	0	-543	0	

2022: Investering speeltoestellen	21	0	0	21	Project wordt afgerond in 2024
Bijdragen derden Investering speeltoestellen	-21	0	0	-21	
2022: Spoorzone Molenhoek	46	0	7	39	Project loopt door in 2025
2022: speelvoorzieningen	10	0	0	10	Project loopt door in 2025
2023: Vrachtauto buitendienst	295	0	0	295	Project loopt door in 2025
2023: O.V. masten	3	0	0	3	Krediet stopt per 2025
2023: O.V. armaturen	3	0	0	3	Krediet stopt per 2025
SiSa C75B: 2023 Project Maasheggen II	391	0	88	302	Project loopt door in 2025
Bijdragen derden SiSa C75B	-147	0	-147	0	
2023: Vervanging riool	38	0	0	38	Project loopt door in 2025
2023: Riool milieumaatregelen	89	0	30	59	Project loopt door in 2025
2023: Project Faunapassages N271	31	0	36	-5	Project wordt afgerond in 2024
Bijdragen derden Project Faunapassages	-31	0	-35	4	
2023: Grondstoffenplan	277	0	20	257	Krediet stopt per 2025
2024: Riool milieumaatregelen	0	20	-15	35	Project loopt door in 2025
2024: Vervanging riool	0	620	49	571	Project loopt door in 2025
2024: Verkeersmaatregelen Heikantseweg	0	38	0	38	Project loopt door in 2025
2025: Buitenterrein gemeentewerf	0	107	0	107	Project loopt door in 2025
Totaal-generaal	**9.243**	**784**	**-686**	**10.712**	

Toelichting

Bij de projecten waar een bijdrage van derden is geboekt is het positieve getal het totale te besteden budget voor een project, oftewel dit zijn de totale begrote projectlasten. Echter, dit bedrag bestaat uit de gemeentelijke bijdrage vermeerderd met een toegezegde bijdrage van derden. Het negatieve getal zijn de bijdragen van derden. Zodra in de kolom 'Restant per eind september' bij de bijdragen van derden € 0 staat, betekent het dat het begrote bedrag reeds is ontvangen. Over de totale begrote projectlasten minus de totale bijdrage van derden worden de kapitaallasten van de investering geboekt.

Bij het krediet *SiSa E27B: Verbeteren bereikbaarheid station* is een positief getal zichtbaar bij de bijdragen derden. Op dit moment is meer ontvangen vanuit de provincie dan begroot. Doordat slechts 40% van de projectkosten subsidiabel is, staan deze meerontvangsten als vordering op de balans.

Bij het dekkingsplan van de Programmabegroting 2025 is besloten om meerdere kredieten te stoppen. Dit betreffen de kredieten:

- Er zit muziek in M&M;
- Implementatie Squit 2020;
- O.V. masten;
- O.V. armaturen;
- Grondstoffenplan.

Verder zal per 2025 het krediet 'Economische Agenda' worden verlaagd met € 37k.

5. Financiële wijzigingen

5.1. Financieel overzicht programma's

In onderstaande tabel zijn de begrotingssaldi vermeld. Zowel per programma als in totaliteit. In de kolom 'Mutaties' zijn de voorgestelde financiële wijzigingen per programma vermeld. In de kolom 'Na' zijn de nieuwe begrotingssaldi per programma vermeld na verwerking van de Eindejaarsrapportage.

Bedragen x € 1.000

Begrotingssaldo Eindejaarsrapportage	Voor	Mutaties	Na
Programma Sociale leefomgeving	2.478	21	2.499
Programma Sociaal Domein	5.763	-41	5.722
Programma Fysieke leefomgeving	1.422	-69	1.352
Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid	1.234	-271	962
Programma Bestuur en organisatie	1.108	0	1.108
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	-11.030	-446	-11.476
Saldo van baten en lasten	**974**	**-807**	**168**
Toevoegingen aan reserves	0	1.471	1.471
Onttrekkingen aan reserves	-1.135	0	-1.135
Geraamd resultaat	**-160**	**665**	**504**
	V	N	N

5.2. Mutaties exploitatie 2024

De tabellen hieronder bevatten de voorgestelde mutaties van de Eindejaarsrapportage per programma. Positieve bedragen zijn nadelen dan wel lasten (debet), negatieve bedragen zijn voordelen dan wel baten (credit). Verder komt het veelvuldig voor dat het saldo per ID-nummer 0 is. Dit betreft dan een gelijke uitzetting van lasten en baten, waardoor uw raad hiervoor goedkeuring moet verlenen. Bij SiSa-regelingen wordt op basis van de ontvangen beschikking een gelijk bedrag lasten en baten begroot.

Programma Sociale leefomgeving

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2024
1.01	Fysieke veiligheid	544	Hogere baten	INC	-68
			Hogere lasten	INC	68
1.02	Vrijwilligersondersteuning en mantelzorg	45	Onderzoek naar uitbreiding mantelwoningbeleid	INC	p.m.
1.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	21
	Totaal				**21**

Toelichting

1.01 Fysieke veiligheid : Voor '*Fysieke veiligheid*' wordt een subsidie van de provincie Limburg ontvangen ten behoeve van de uitvoering van het projectplan RIEC Limburg. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaatneutraal.

1.02 Vrijwilligersondersteuning en mantelzorg : In de raadsvergadering van 7 november 2024 is middels een motie besloten budget vrij te maken om te onderzoeken of het huidige mantelwoningbeleid kan worden uitgebreid. Op dit moment kan nog geen inschatting gemaakt worden van de kosten, waardoor nog geen budget gevraagd kan worden. Bij de Jaarstukken 2024 wordt hieromtrent bij uw raad op teruggekomen.

1.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Sociaal domein

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2024
2.01	Arbeidsparticiaptie	111	Hogere bijdrage MGR	INC	135
2.02	Armoedebeleid: bijzondere bijstand	0	Lagere uitgaven energietoeslag	INC	-83
2.03	Wijkteams en lokale toegang	101	Lagere kosten inzet gedragswetenschapper	INC	-29
2.04	Begeleiding Wmo	604	Toename kosten Wmo begeleiding	INC	28
2.05	Jeugdhulp behandeling (18-)	146	Hogere lasten inzet sociaal medische indicatie	INC	45
2.06	Jeugdhulp zonder verblijf overig (18-)	88	Hogere kosten ouderschapsbemiddeling	INC	24
2.07	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf (18-)	480	Lagere kosten basis en specialistische GGZ	INC	-55
2.08	Jeugdhulp crisis / LTA / GGZ-verblijf (18-)	233	Lagere kosten inzet voorzieningen	INC	-80
2.09	Gezinsgericht (18-)	52	Lagere kosten kortdurend verblijf en casemanagement	INC	-40
2.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	14
	Totaal				**-41**

Toelichting

2.01 Arbeidsparticipatie : De Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) heeft voor de onderdelen participatie en nieuw beschut werk haar budgetten bijgesteld. Dit resulteert in een hogere bijdrage voor 2024.

2.02 Armoedebeleid: bijzondere bijstand : De regeling energietoeslag is per september 2024 beëindigd. Inwoners konden tot dat moment een aanvraag indienen. Reeds zijn alle aanvragen afgehandeld, waardoor een restantbedrag overblijft.

2.03 Wijkteams en lokale toegang : In 2024 is minder gebruik gemaakt van de expertise van de gedragswetenschapper. Hierdoor vallen de kosten lager uit.

2.04 Begeleiding Wmo : Het product 'reguliere begeleiding en persoonlijke verzorging' is reeds minder gebruik van gemaakt. Het product 'persoonsgebonden budget Wmo begeleiding' is meer gebruik van gemaakt. Per saldo resulteert het in hogere lasten.

2.05 Jeugdhulp behandeling (18-) : Er is meer gebruik gemaakt van het product 'sociaal medische indicatie'.

2.06 Jeugdhulp zonder verblijf overig (18-) : Er zijn reeds meer trajecten ingezet voor ouderschapsbemiddeling.

2.07 Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf (18-) : Er is minder gebruik gemaakt van het product 'basis en specialistische GGZ'.

2.08 Jeugdhulp crisis / LTA / GGZ-verblijf (18-) : Er is minder gebruik gemaakt van het product 'landelijke transitie arrangementen (LTA)'.

2.09 Gezinsgericht (18-) : Er is minder gebruik gemaakt van het product 'kortdurend verblijf en casemanagement'.

2.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Programma Fysieke leefomgeving

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen	
				STR/INC	2024
3.01	Structuur- en bestemmingsplannen	26	Hogere exploitatiebijdragen	INC	-90
3.02	Overige aangelegenheden wonen en bouwen	1	Taakstelling	INC	21
	Totaal				**-69**

Toelichting

3.01 Structuur- en bestemmingsplannen : Er zijn hogere exploitatiebijdragen ontvangen in het kader van de ontwikkeling van Molenhoek-Zuid.

3.02 Overige aangelegenheden wonen en bouwen : In de septembercirculaire is een decentralisatie uitkering ontvangen inzake de Wet betaalbare huur. Over de jaren 2024 t/m 2028 worden middelen ontvangen van het rijk. De inzet van deze middelen moet nog nader bepaald worden.

Programma Toerisme, natuur en duurzaamheid

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2024
4.01	Klimaat	272	Aframen budget	INC	-271
4.99	Divers	p.m.	Kleinere bijstellingen < € 20k	INC	0
	Totaal				**-271**

Toelichting

4.01 Klimaat : Voorgesteld wordt om een nieuwe bestemmingsreserve Klimaatbeleid in te stellen en aan deze nieuwe bestemmingsreserve het reeds bestaande budget Klimaat te doteren. Hiertoe dient eerst het bestaande budget vrij te vallen.

4.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k. Ondanks dat het saldo de bijstelling € 0 is, wordt een resultaatneutrale uitzetting van baten en lasten gevraagd.

Programma Bestuur en organisatie

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2024
					0
	Totaal				**0**

Toelichting

Geen bijstellingen voor Programma 5

Programma Admo & overhead

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2024
9.01	Overhead automatisering (ICT)	897	Hogere kosten ICT en automatisering	INC	107
9.02	Overige financiële middelen (rente)	-100	Hogere rentenontvangsten	INC	-125
9.03	Uitkeringen gemeentefonds	13.888	Hogere baten	INC	-482
9.04	Overhead Huisvesting en Facilitaire zaken	407	Visie op gemeentelijk vastgoed	INC	50
9.99	Divers	p.m.	Diverse kleinere bijstellingen < € 20k	INC	4
	Totaal				**-446**

Toelichting

9.01 Overhead automatisering (ICT) : Voor 2024 zijn enkele investeringen gedaan dan wel zijn reeds kosten hoger uitgevallen. Ten eerste is een nieuw zaaksysteem aangeschaft, wat gepaard gaat met incidentele kosten. Ten tweede is een nieuwe BAG-systeem aangeschaft. Tenslotte zijn er incidentele kosten gemaakt ten behoeve van de IRvN tenant scheiding.

9.02 Overige financiële middelen (rente) : Door fluctuerende en hogere rentestanden bij het Schatkistbankieren worden hogere rentebaten ontvangen.

9.03 Uitkeringen gemeentefonds : Op basis van de septembercirculaire wordt de omvang van de uitkeringen gemeentefonds geactualiseerd. Verschillen betreffen onder andere mutaties in het accres, afrekeningen btw-compensatiefonds, compensatie overstap van 'trap op - trap af' naar BBP en hoeveelheidsverschillen.

9.04 Huisvesting en Facilitaire zaken : In de raadsvergadering van 7 november 2024 is middels een motie besloten budget vrij te maken voor de ontwikkeling van een duurzame visie op gemeentelijk vastgoed.

9.99 Divers : Betreft diverse bijstellingen < € 20k.

Mutaties reserves

ID	Onderwerp	Primitieve begroting	Omschrijving mutatie	Voorgestelde wijzigingen STR/INC	2024
R.01	Vrij Besteedbare Reserve (VBR)	p.m.	Incidentele dotatie	INC	1.200
R.02	Klimaatbeleid	0	Incidentele dotatie	INC	271
	Totaal				**1.471**

Toelichting

R.01 Vrij Besteedbare Reserve
Zoals aangegeven in de inleiding is het niet mogelijk om de incidentele voordelen uit 2024 in te zetten om structurele tekorten in de toekomst op te vangen. De enige uitzondering hierop is het inzetten van 10% van de VBR als dekking voor structurele tekorten in de toekomst. Het aanvullen van de VBR wordt gezien als een verstandige keuze, omdat op deze manier er in de toekomst profijt is van de incidentele voordelen uit 2024. Met een zo hoog mogelijk VBR hoeven er naar alle waarschijnlijkheid minder 'harde' keuzes gemaakt te worden in aanloop naar de Programmabegroting 2026. Daarom wordt voorgesteld om van het verwachte begrotingssaldo per 31-12-2024 een bedrag ad € 1.200k te doteren aan de VBR.

R.02 Klimaatbeleid
In de huidige begroting is reeds € 271k gereserveerd voor klimaatbeleid. Dit betreft een incidenteel exploitatiebudget dat, conform onze eigen richtlijnen, niet overgeheveld mag worden naar 2025. Immers, incidentele budgetten mogen slechts éénmaal worden overgeheveld naar een nieuw boekjaar. De mogelijkheid om dit bedrag te behouden voor klimaatbeleid is om dit bedrag te doteren aan een nieuwe bestemmingsreserve voor het uitvoeren van klimaatmaatregelen, voortkomend uit het door de raad vastgestelde duurzaamheidsbeleid. Aangezien de € 271k reeds door uw raad beschikbaar is gesteld, verloopt deze dotatie resultaatneutraal.

Naam bestemmingsreserve	Klimaatbeleid	
Doelomschrijving	Uitvoering duurzaamheidbeleid	
Hoogte reserve	€ 271k	
Planning benutting (inschatting)	2025: € 90k 2026: € 90k 2027: € 91k	Conform uitvoeringsprogramma
Einddatum	31-12-2027	

5.3. Mutaties kredieten 2024

Naast de bijstelling van de exploitatiebudgetten is het mogelijk dat ook wordt voorgesteld om (aanvullende) kredieten te voteren. Voor 2024 betreffen dit de volgende mutaties:

Mutaties kredieten

ID	Krediet		Huidige begroting	Voorgestelde mutatie	Nieuwe begroting
K.01	Project Faunapassages N271	Totale lasten	31	7	38
		Bijdrage derden	-31	-7	-38
K.02	Masterplan Plasmolen	Totale lasten	1.816	360	2.176
		Bijdrage derden	-1.200	0	-1.200
K.03	Klimaatadaptatie Kerkstraat	Totale lasten	0	81	81
		Bijdrage derden	0	-81	-81
K.04	Herinrichting Witteweg	Totale lasten	0	600	600
	Totaal		**616**	**960**	**1.576**

Toelichting

K.01 Project Faunapassages N271 : Voor 'Project Faunapassages N271' is reeds 90% van de toegezegde provinciale subsidie ontvangen. Nu is de laatste 10% ontvangen. Daarnaast heeft de subsidievaststelling plaatsgevonden, waardoor de subsidie hoger is uitgevallen dan begroot. Deze post verloopt resultaatneutraal.

K.02 Masterplan Plasmolen : Voor het investeringsproject 'Masterplan Plasmolen' is in verband met onverwachtse extra kosten en een niet-realiseerbaar aanbestedingsvoordeel een aanvullende gemeentelijke bijdrage benodigd.

K.03 Klimaatadaptatie Kerkstraat : Voor '*Klimaatadaptatie Kerkstraat*' is reeds een subsidie 'Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie' ad € 81k ontvangen. Voor dit bedrag wordt ook een uitgavenbudget opgevoerd om de taken te kunnen uitvoeren. Deze post verloopt resultaatneutraal.

K.04 Herinrichting Witteweg : In het door de raad vastgestelde Mobiliteitsplan in 2021 is herinrichting van de Witteweg opgenomen. Het is wenselijk om de Witteweg aan te pakken in de stijl van het plein Plasmolen nadat dat project is afgerond, waarbij extra aandacht voor een voetpad en veiligheid voor fietsers. Op basis van de prijsstijgingen van de afgelopen jaren is voor de uitvoering in 2025-2026 een bedrag van € 600k nodig.

5.4. Budgetoverhevelingen naar 2025

In 2024 zijn diverse budgetten in de exploitatie geraamd die niet of deels zijn uitgegeven en waarvan ook de bijbehorende activiteiten (nog) niet of deels zijn uitgevoerd. Verder wordt voorgesteld om alle SiSa-regelingen conform beschikking te laten doorlopen naar 2025. Verder is het in sommige gevallen mogelijk om een exploitatiebudget over te hevelen (en de bijbehorende werkzaamheden) naar 2025. In principe kan dit alleen bij incidentele bedragen en een minimum restantbedrag van € 10k. Als het budgetten betreft waartegenover een onttrekking uit een reserve staat, dan gaat het volledige bedrag standaard over naar het volgende jaar, tenzij uw raad specifiek besluit om dit niet (meer) te doen.

De voorlopige budgetoverhevelingen voor 2024 betreffen:

Impulsmiddelen werkontwikkelbedrijven (WerkBedrijf)	€ 19k
Budget Visie op gemeentelijk vastgoed	€ 50k

Budgetoverhevelingen ten laste van VBR betreffen:

Openbaar vervoer pilot Breng Flex	€ 6k
Speelvoorzieningen	€ 11k

Deze budgetoverhevelingen worden reeds verwerkt in de financiële administratie na vaststelling van de Eindejaarsrapportage 2024. Eventuele afwijkingen worden meegenomen in de Jaarstukken 2024.